

Pedagogisch werkplan 3+ groep de Schakel

2019

De Harlekijn

Kinderopvang

chr. basisschool

De Schakel

Inhoud

Inleiding.....	3
De visie van de 3+ groep	3
Geborgenheid en veiligheid	4
Veiligheid en geborgenheid in het contact met de leidster.....	4
Wennen	4
Veiligheid en geborgenheid in contact met de ouders.....	4
Veiligheid en geborgenheid in contact met de andere kinderen en de groep.....	6
Dagprogramma.....	6
Regels	7
Eten en drinken	7
Rusten.....	7
Verschoning.....	7
Stamgroep	8
Beroepskracht – kind – ratio	8
Stimuleren van contacten	8
Persoonlijke competentie	9
Ieder kind is uniek.....	9
Cognitieve ontwikkeling	10
Taal	10
Rekenprikkel.....	11
Motoriek.....	11
Creatieve vaardigheden.....	11
Sociale competentie	12
Gewenst en ongewenst gedrag.....	12
Volgen en stimuleren van de ontwikkeling.....	13
Normen en waarden.....	14
Omgaan met positief en negatief gedrag.....	14
Religie.....	15

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van de 3+ groep de Schakel van Stichting Kinderopvang De Harlekijn. Bij Stichting Kinderopvang De Harlekijn zijn er drie peutergroepen. Twee groepen zijn gevestigd op locatie de Harlekijn; en de derde, de 3+ groep, wordt gedraaid in basisschool de Schakel. In dit werkplan wordt de visie en manier van werken op de 3+ groep beschreven. Het vormt een aanvulling op ons pedagogisch beleidsplan, waarin onze manier van werken op het kinderdagverblijf en de peutergroepen de Speeldoos en Nijn is beschreven.

Dit werkplan is tot stand gekomen in samenwerking met de pedagogisch medewerker van de 3+ groep, onderbouwleerkrachten, directeur en intern begeleiders van basisschool de Schakel en de Hoeksteen, onze pedagogisch beleidsmedewerker, manager en de oudercommissie van Stichting Kinderopvang de Harlekijn.

Als informatiebron is gebruik gemaakt van het boek 'Pedagogisch kader voor kinderen van 0 tot 4 jaar'.

De visie van de 3+ groep

Wanneer de basisschoolperiode in zicht komt, betekent dit een hele nieuwe fase. Spannend voor de kinderen en ook voor de ouders. Met onze 3+ groep, gevestigd in de basisschool de Schakel in Leersum, willen wij kinderen én hun ouders zo goed mogelijk ondersteunen en voorbereiden op deze nieuwe periode.

We bereiden de kinderen spelend voor op school. Er wordt met gericht ontwikkelingsmateriaal gewerkt waardoor de kinderen spelenderwijs oefenen met vaardigheden die op de basisschool van belang zijn. Ook gaan we aan de slag met zelfredzaamheid zoals: zelf aan- en uitkleden, veters strikken, jassen op een 'volwassen manier' aantrekken, zelfstandig fruit eten, drinken en zelf opdrachtjes uitvoeren.

Door nauw samen te werken met het basisonderwijs (met de onderbouw leerkrachten van de school) weten we wat daar speelt en wat er nodig is voor de stap naar de school. Met de 3+ groep bieden we kinderen van 3 jaar en ouder, die daar aan toe zijn, een nog betere voorbereiding op en doorstroom naar het basisonderwijs.

In onze visie en manier van werken staan de volgende vier pedagogisch doelen centraal:

- het bieden van emotionele veiligheid;
- het bevorderen van de persoonlijke competentie;
- het bevorderen van de sociale competentie;
- de overdracht van normen en waarden.

Geborgenheid en veiligheid

Veiligheid en geborgenheid in het contact met de leidster

Veiligheid en geborgenheid vormen de basis voor het welbevinden van kinderen.

De 3+ groep wordt begeleid door een vaste pedagogisch medewerker. Zij werkt zowel op de 3+ groep op de Schakel, als op onze peutergroep Nijn en de onderbouw BSO de Acrobaat. Op locatie de Schakel werkt zij nauw samen met de onderbouw leerkrachten van de Schakel en de Hoeksteen. Zij kan bij vragen terecht bij de pedagogisch coach en binnen de school bij de intern begeleidster of de directeur.

Bij Stichting Kinderopvang de Harlekijn werken we met een vast team van pedagogisch medewerkers en vaste invalkrachten. We werken met een scholingsplan, dat jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgesteld en uiteraard beschikken al onze medewerkers over een Verklaring Omtrent Gedrag. Vanaf 2019 is er een pedagogisch beleidsmedewerker/coach in dienst bij De Harlekijn. Deze medewerker coacht de pedagogisch medewerker van de 3+ groep bij de dagelijkse werkzaamheden. Daarnaast houdt zij zich bezig met de ontwikkeling en implementatie van het pedagogisch beleid.

Wennen

De wenperiode zal voor ieder kind verschillend zijn. Een deel van peuters van de 3+ groep gaat al naar één van de andere kinderdagverblijf- op peutergroepen binnen de Harlekijn. Het kan ook zijn dat peuters nog niet eerder (een vorm van) opvang hebben genoten. Kinderen kunnen bij ons starten met een wenochtend, waarbij de ouder het kind brengt, na de brengtijd van de overige kinderen (rond 9.00u). Er is dan nadrukkelijk tijd en aandacht voor vragen van ouders. Zij kunnen ook even blijven en meedoen. Indien nodig/ gewenst kan er een extra wenochtend/dag gepland worden.

Wij bieden geborgenheid en veiligheid, door steeds (in nauw overleg met ouders) te onderzoeken en te ontdekken welke aanpak bij een kind past. Een voorbeeld hiervan is, dat het ene kind graag op schoot zit wanneer het verdrietig is, terwijl een ander kind liever even met rust gelaten wordt of juist samen een spelletje wil doen.

Geborgenheid en veiligheid bieden wij ook door het kind te proberen te begrijpen en in te spelen op hoe een kind zich voelt. Door dit samen te ontdekken, met respect voor de eigenheid van het kind, groeit de vertrouwensband met een kind en voelt een kind zich gekend en op zijn gemak. Door de kinderen op ooghoogte te benaderen, door veel bij de kinderen op de grond te zitten en door de knieën te gaan, communiceren wij letterlijk op het niveau van de kinderen. Goed kijken naar (het gedrag van) kinderen vinden wij belangrijk.

Veiligheid en geborgenheid in contact met de ouders

Bij de Harlekijn tonen we betrokkenheid bij zowel het kind als de ouders. Ook dit geeft het kind een gevoel van veiligheid.

Uit allerlei onderzoek blijkt dat de betrokkenheid van ouders bij wat er op de peuteropvang of school gebeurt van groot belang is. Vooral als ouders thuis ook een 'ondersteunend en stimulerend gezinsklimaat' weten te creëren, is dat goed voor de ontwikkeling van hun kind. De pedagogisch medewerker van de 3+ groep probeert de betrokkenheid van ouders te

stimuleren door inspirerende informatie te geven over de spelontwikkeling van hun peuter en door met regelmaat in gesprek te gaan over de spelontwikkeling en speelmogelijkheden thuis. Ook zullen we inloop momenten voor ouders organiseren en in overleg met school wenochtenden bij de kleuters inplannen.

Ouders kunnen te allen tijde naar de groep bellen; de 3+ groep beschikt over een eigen 06 nummer. Ook een afspraak maken met de pedagogisch medewerker behoort tot de mogelijkheden. Indien gewenst sluit de pedagogisch coach hierbij aan.

Wanneer (een) ouder(s) een kind op de 3+ groep wil(len) plaatsen, vindt er altijd een verkennend gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker (evt. samen met pedagogisch coach) en de ouder(s). Wanneer de peuter al bij ons bekend is, kan de pedagogisch medewerker in overleg met collega's een inschatting maken of de 3+ een passende groep is of dat evt. één van de peutergroepen geschikter is. Is een peuter nog niet bij ons bekend, vindt er een uitgebreider intake- en kennismakingsgesprek plaats, om deze inschatting zorgvuldig te kunnen maken. De ouder kan dan ook eventuele bijzonderheden doorgeven zoals allergieën e.d. en weet de pedagogisch medewerker (tevens mentor) te vinden als zijn/haar aanspreekpunt.

Wij streven ernaar dat iedere ouder zich welkom voelt in onze opvang. Dit doen wij door een gezellige en correcte aankleding van onze locatie en door continue samenwerking en communicatie met de ouder. Ons streven is een goede vertrouwensrelatie met de ouder en het kind op te bouwen. Onderstaand een aantal voorbeelden van acties die wij ondernemen t.b.v. de relatie met ouders:

- Wij wisselen informatie uit over het kind op de groep middels de ouderlogin of tijdens de haal en breng-momenten. De ouder kan ons op deze manier informeren over hoe het thuis met het kind gaat en of er evt. bijzonderheden zijn, waar we rekening mee moeten houden. Voor een uitgebreidere vraag of gesprek kan een afspraak gemaakt worden met de pedagogisch medewerker of onze pedagogisch coach.
- Onze pedagogisch medewerker toont interesse en respect voor de mening, opvattingen en gewoonten van de ouders;
- Het afstemmen van een afscheidsritueel met de ouder. Wij spreken met de ouder af dat het moment van afscheid het beste kort en duidelijk kan zijn en steeds op dezelfde manier. Wanneer een kind veel moeite heeft met afscheid, bieden wij de mogelijkheid aan de ouder om even met het kind op de groep te spelen, om vervolgens de groep te verlaten. We maken dan ook afspraken over hoe en wanneer we dit gaan afbouwen;
- We nodigen ouders uit voor 10-minutengesprekken, waarbij we de ontwikkeling en het welzijn van het kind bespreken. Naast deze gesprekken kunnen ouders of de pedagogisch medewerker, indien hier behoefte aan is, een afspraak voor een gesprek maken, waarbij ook de pedagogisch coach of bijvoorbeeld de intern begeleider van de school aanwezig kan zijn.
- Wij verstrekken regelmatig informatie door middel van nieuwsbrieven.
- We organiseren activiteiten waarbij ouders en kinderen aanwezig zijn.

Veiligheid en geborgenheid in contact met de andere kinderen en de groep

De algemene ontwikkeling en het welbevinden van het kind, wordt beïnvloed door de groep. Kinderen leren van elkaar en zijn elkaars voorbeeld. In de groep leren kinderen om te gaan met anderen, waardoor zij zichzelf ook weer beter leren kennen.

De Harlekijn benadert de groep als pedagogisch middel, om de kinderen te helpen zich te ontwikkelen tot zelfstandige personen en zich zo voor te bereiden op de maatschappij en het sociale leven in die maatschappij.

Dagprogramma

De 3+ groep draait **elke dinsdag tijdens schooltijden**. Extra dagdelen afnemen is niet mogelijk. Het programma van de 3+ groep ziet er in grote lijnen als volgt uit:

De kinderen worden tussen 08.30 en 08.45 gebracht. Deze tijd sluit aan op de schooltijd; waarbij de starttijd voor de peuters 15 minuten later is dan voor de kinderen van de basisschool. De kinderen worden bij het lokaal van de 3+ groep gebracht. De kring staat dan klaar met op elke stoel een eigen plaatje. Dit plaatje wordt door het kind zelf uitgekozen wanneer ze de eerste keer op de 3+ groep zijn. De kinderen 'lezen' eerst zelfstandig. Om uiterlijk 09.00 uur beginnen we de kring. We zingen "goedemorgen", luisteren naar elkaars verhaal, zingen een liedje en doen een korte thema-activiteit. Na de kring kiezen de kinderen, met hulp van de pedagogisch medewerkster, een activiteit om te gaan doen; een spelletje aan tafel, spelen in een van de hoeken of op een van de kleden. De pedagogisch medewerkster biedt regelmatig een knutsel (of andere activiteit) aan, waarbij ze individueel of met kleine groepjes werkt. Wanneer de pedagogisch medewerkster hiermee bezig is, leren de kinderen dat ze even met hun eigen spel/activiteit bezig moeten zijn. Rond 10.15 eten we met elkaar aan tafel fruit.

We streven ernaar iedere dag buiten te spelen en buitenactiviteiten aan te bieden. Het tijdstip wordt afgestemd met de onderbouwleerkrachten en kan per periode verschillen.

Rond het middaguur gaan we met elkaar eten aan tafel. Afsluitend doen we aan tafel een spelletje, lezen een verhaal en zingen een liedje. Na het eten is er wederom gelegenheid tot vrij en begeleid spel, afwisselend binnen of buiten. Tussen 13.45 uur en 14.00 uur worden de kinderen weer opgehaald bij het lokaal. Dit is een kwartier, voordat de kinderen van de basisschool naar huis gaan.

Er wordt bij de 3+ groep gewerkt met een activiteiten-planning, waarbij we aansluiten bij de thema's van de school.

We vinden het belangrijk om positieve overgangsmomenten te creëren tussen de spontane activiteiten en wensen van het kind enerzijds en het meedoen aan het groepsgebeuren anderzijds. Belangrijk hierbij is:

- Voorspelbare herhaling, rituelen en liedjes;
- Kinderen een actieve rol geven;
- Tijdig aankondigen en uitleggen;
- Positief en actief taalgebruik;
- Plaatjes en foto's;
- "Wachten" beperken;
- Geduldige pedagogische medewerker;
- Voorbereiden van de omgeving; (samen) opruimen en speel klaar maken;

Regels

Regels zorgen voor structuur, waardoor kinderen weten waar ze aan toe zijn, wat hen een gevoel van veiligheid geeft. Ook zijn regels nodig om prettig in een groep te kunnen functioneren. Wij hanteren binnen Stichting Kinderopvang de Harlekijn heldere regels en hebben een voorbeeldfunctie, waardoor kinderen het belang van normen en waarden leren kennen en leren hiermee om te gaan. Daarnaast leren kinderen zich aan regels te houden en leren ze waarom deze regels er zijn. Dit zijn belangrijke vaardigheden die de kinderen verder helpen op hun weg naar zelfstandigheid.

Een aantal voorbeelden van regels die wij aan kinderen leren zijn:

- Speelgoed is om mee te spelen en niet om mee te gooien (tenzij het hiervoor bedoeld is) of om stuk te maken;
- Binnen lopen we, buiten mag je rennen;
- Eerst opruimen voordat je aan iets anders begint;
- Handen wassen voor we gaan eten;
- Knutselen doen we aan tafel;

In het gedeelte over normen en waarden gaan we verder in op het hoe en waarom van (omgangs)regels op de 3+ groep.

Eten en drinken

De eet- en drink- momenten zijn gezamenlijk aan tafel. De kinderen brengen op de 3+ groep hun fruit en brood mee van huis en drinken voor bij de lunch. Overige drinkmomenten worden verzorgd. Er wordt dan water met fruit, limonade zonder suiker of water gegeven aan de kinderen.

We zorgen voor een gezellige sfeer tijdens het eten. Wanneer een kind iets niet lust, dwingen wij een kind niet om iets op te eten of drinken. Voor en na het eten maken we handen en evt. gezichten schoon. Wij stimuleren kinderen (ouders) om gezond en verantwoord te eten en te drinken. Voor uitgebreidere informatie verwijzen wij u naar het Voedingsbeleid van de Harlekijn.

Rusten

Op de 3+ groep zijn in tegenstelling tot op onze kinderdagverblijfgroepen geen bedden aanwezig. Kinderen die nog behoefte hebben aan slaap- of rustmomenten, zijn daarom meer op hun plek op één van onze kinderdagverblijfgroepen. Bij de intake is dit uiteraard onderwerp van gesprek met ouders. Wanneer kinderen van ons kinderdagverblijf of onze peutergroepen doorstromen naar de 3+ groep, is bij de pedagogisch medewerkers bekend of peuters hieraan toe zijn. Daarbij wordt gekeken naar aspecten zoals kalender- en ontwikkelingsleeftijd, behoefte aan rust / lichamelijke verzorging etc.

Verschoning

Op de 3+ groep zijn kinderen welkom die zindelijk zijn en (evt. met wat hulp van de pedagogisch medewerker) naar het (kleuter)toilet kunnen. Een 'ongelukje' hoort bij deze leeftijd/ fase, daarom brengen de kinderen wel een verschoning mee, net als in de kleutergroepen. We sluiten hierbij aan bij het beleid van de basisschool.

Stamgroep

Het minimaal aantal kinderen op de 3+ groep is vijf en het maximaal is acht. De groep zal gedraaid worden door 1 pedagogisch medewerker.

Op deze stamgroep staat een vaste pedagogisch medewerker. In de stamgroep ruimte wordt gespeeld, 'gewerkt' en gezamenlijk gegeten. De 3+ groep deelt de buitenspeelruimte met de onderbouw van de Schakel. De pedagogisch medewerker en onderbouwleerkrachten maken afspraken over het delen van deze ruimte, over het gebruik van het buitenspeelgoed en het incidenteel tegelijkertijd gebruik maken van (een deel van) de buitenruimte (in het kader van het wennen bij de kleuters).

Bij bijzondere activiteiten kan het zijn dat de kinderen de stamgroep ruimte verlaten. Denk hierbij aan activiteiten zoals een theatervoorstelling gezamenlijk met kinderen van de onderbouw, een Sinterklaas- of Kerstviering of een thema-afsluiting in samenwerking met de onderbouw. Ook kan het voorkomen dat er een gezamenlijke activiteit plaatsvindt met de peuters van de Harlekijn. Bij gezamenlijke activiteiten zorgen wij voor extra begeleiding; wij vragen bijvoorbeeld aan ouders om te helpen of mee te komen, zodat er altijd voldoende toezicht is en evt. ook de mogelijkheid om terug te gaan naar de stamgroep als een activiteit in een grotere groep bv. nog te spannend is.

Tegen de tijd dat de peuter (bijna) naar de basisschool gaat, zullen er wennmomenten plaatsvinden in de onderbouw. Dit gebeurt in onderling overleg (waarbij ouders altijd worden geïnformeerd over deze wennmomenten in de kleutergroep).

Wanneer de kinderen uit de kleutergroep buiten spelen, kan het voorkomen dat de pedagogisch medewerker met de peutergroep als geheel 'op bezoek gaat' in de kleutergroep, waarbij de kinderen bv. even in de poppenhoek of bouwhoek van de kleuters mogen spelen.

Beroepskracht - kind - ratio

In verband met het feit dat er maximaal acht kinderen en één medewerkster op de 3+ groep staat, in combinatie met de tijden (8.30 – 14.00) wordt er niet afgeweken van de beroepskracht kind ratio.

Stimuleren van contacten

Tijdens eet-, spel- en groepsmomenten worden de onderlinge contacten gestimuleerd. Dit doen we door bijvoorbeeld:

- Zingen van liedjes met de namen van kinderen erin;
- Vaak noemen van de namen van de kinderen (bijvoorbeeld bij het uitdelen van bordjes, bekertjes enzovoorts);
- Praten met kinderen over thuis of wat ze meegemaakt hebben.

Zie voor verdere uitwerking het gedeelte over het bevorderen van de sociale competentie.

Persoonlijke competentie

Ieder kind is uniek

Jonge kinderen hebben een aangeboren drang tot leren. Ze zijn nieuwsgierig en hebben een enorm doorzettingsvermogen. Wanneer kinderen iets hebben ontdekt, willen ze dit delen met de pedagogisch medewerker of met andere kinderen.

Kinderen leren met hun handen, hoofd en hart. Afhankelijk van aanleg en temperament doet elk kind dat in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier.

Het bieden van ontplooiingskansen aan ieder kind, individueel en behorend tot een groep, rekenen we tot onze taak. Er wordt uitgegaan van de eigenheid van elk kind zodat er flexibel kan worden omgegaan met verschillen in ontwikkeling. Kinderen die naar de 3+ groep komen krijgen activiteiten die goed (nog gericht dan op onze verticale groepen) aansluiten bij de belevingswereld en het ontwikkelingsniveau van drie jaar en ouder.

Spelen is voor kinderen de natuurlijke manier van leren en hun omgeving verkennen. Spelen geeft plezier. Jonge kinderen houden van een speelse omgang met volwassenen. Door te spelen oefenen kinderen alle sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben.

Spelvormen die we belangrijk vinden om te bieden zijn:

- Bewegingsspel;
- Fantasie of rollenspel;
- Leerspelletjes/ cognitief spel;
- Exploratief- en constructiespel.

De pedagogisch medewerker van de 3+ groep zorgt ervoor dat deze spelvormen veelvuldig aangeboden worden en dat er voldoende afwisseling is. Met de aanschaf van materialen wordt rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van de kinderen; speelgoed met net een beetje meer uitdaging om het speelse leren te stimuleren. Jonge kinderen leren door van alles uit te proberen en alle ontdekkingen en nieuw verworven vaardigheden oeverloos te herhalen. Herhalingen maken de wereld voorspelbaar en veilig.

De 3+ groep biedt de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties/ brede persoonlijkheidskenmerken zoals:

- Veerkracht;
- Zelfstandigheid;
- Zelfvertrouwen,
- Flexibiliteit en
- Creativiteit.

Het is aan de pedagogisch medewerker de persoonlijke competenties van de kinderen te onderkennen en te stimuleren. Dit doet zij door het kind ruimte te bieden om zichzelf te zijn en door actief een relatie aan te gaan met het kind, waardoor zij het kind leren kennen.

Een kind leert met vallen en opstaan en door aanmoediging en imitatie. Het leert steeds meer 'problemen' op te lossen, met hulp van andere kinderen en volwassenen om zich heen. Het mag daarbij rekenen op de steun van de pedagogisch medewerker.

Cognitieve ontwikkeling

Leren, onthouden, bewustzijn, het oplossen van problemen, taalbegrip: het valt allemaal onder de cognitieve ontwikkeling. De cognitieve ontwikkeling is eigenlijk het proces van het denken en leren. Door de nieuwsgierigheid en onderzoekende houding van het kind, leert hij de wereld om zich heen te begrijpen. De cognitieve- of verstandelijke ontwikkeling is niet los te zien van andere ontwikkelingsgebieden, zoals de spraak en taalontwikkeling. Langzaam maar zeker leert de peuter steeds beter zijn gedachten onder woorden te brengen. De taalvaardigheid speelt dus een belangrijke rol bij de cognitieve ontwikkeling.

Door het aanbieden van divers spelmateriaal stimuleren wij de cognitieve ontwikkeling. Spellen die het inzicht, de concentratie, diverse begrippen, sorteren en vergelijken stimuleren. Wij spelen samen met het kind/ de kinderen. We prijzen de pogingen en inspanning van het kind en prijzen het als het lukt om iets (af) te maken.

De spelmaterialen, activiteiten en inrichting van de 3+ groepsruimte is aantrekkelijk en biedt de mogelijkheid aan kinderen ervaringen en ontdekkingen te doen. Jonge kinderen leren door al hun zintuigen te gebruiken; zij moeten ervaren wat er te zien, te horen, te proeven of te ruiken is. De pedagogisch medewerker gebruikt situaties die zich voordoen en spel als leermomenten. Er is hierbij bijzondere aandacht voor taal, rekenprikkel, motoriek, creatieve en sociale vaardigheden.

Taal

Door het gebruik van taal, is communicatie mogelijk. Dit kan met behulp van verschillende soorten taal zoals gesproken taal, lichaamstaal of geschreven taal. Door taal krijgt het kind contact met anderen en wisselt hij informatie uit. De taalontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de omgeving en is essentieel voor processen als denken, redeneren, socialiseren, interpreteren. Wij stimuleren de taalontwikkeling van de kinderen door veel te praten, door uit te leggen en te benoemen wat we doen, door het zingen van liedjes en door (interactief) voor te lezen en interactieve prentenboeken te bekijken. Wij spreken geen zogenaamde babytaal tegen de peuters. Zo nodig verbeteren wij de kinderen, maar dat doen wij dan op speelse wijze. Minstens zo belangrijk is het communiceren en gebruik maken van onze lichaamstaal (oa. door de gesproken taal te ondersteunen met gebaren).

Voor wat betreft de taalontwikkeling werken we samen met een logopediste. Zij komt met regelmaat langs bij de Harlekijn en wij kunnen haar, waar nodig en in overleg met de ouders vragen om bij de 3+ groep langs te komen voor een observatie of gesprek.

In 2019-2020 neemt de Harlekijn deel aan het Boekstart project, waarbij we (leren) werken met digitale prentenboeken met jonge kinderen, om zo het (plezier in) lezen extra te bevorderen en de woordenschat van kinderen te vergroten. Op de 3+ groep zullen de kinderen regelmatig een digitaal prentenboek aangeboden krijgen. Ouders kunnen thuis met hun eigen inlogcode het digiboek samen met hun kind bekijken.

Rekenprikkels

Kinderen leren relaties leggen tussen verschillende dingen die ze waarnemen. Ze leren ordenen, vergelijken, tellen, verzamelen, meten en verbanden leggen. Kinderen doen dat van nature en hebben plezier in ontdekken en problemen oplossen. De pedagogisch medewerker van de 3+ groep zorgt voor een ruim aanbod aan zogenaamde 'rekenprikkels'; een (leer)rijke speelomgeving. Zij heeft een actief stimulerende rol, ze zal vragen stellen, die tot denken aanzetten, veel benoemen en voordoen en samen met de kinderen onderzoeken.

De medewerker leert kinderen begrippen aan als: op, onder, naast, achter, in. Deze begrippen oefent ze door de peuter kleine opdrachten te geven zoals: "Leg deze sloffen maar in je mandje". Of bijvoorbeeld: "Ga maar naast tussen Jan en Anne zitten". Ook in het buitenspel benut de medewerker kansen om veelvuldig 'rekenprikkels' aan te bieden (denk aan balspelen, maar bv. ook aan het spelen in de zandbak)

Motoriek

Jonge kinderen hebben geen gerichte training nodig om zich motorisch te ontwikkelen. Ze leren op natuurlijke wijze tijdens hun dagelijkse activiteiten en spel. Goede voorwaarden, zoals een rijk spelaanbod en een veilige omgeving zijn hierbij van belang evenals de vaardigheid van de pedagogisch medewerker om aan te sluiten bij het spontane leren en spelen van kinderen.

De pedagogisch medewerker is en de activiteiten zijn gericht op plezier in bewegen en niet op het corrigeren en aanleren van de juiste beweging of techniek. Denk hierbij aan spelletjes waarin kinderen worden uitgenodigd om samen te stampen, rennen en rollen, plakken, scheuren en knippen, oefenen met knoopjes dicht etc.

Creatieve vaardigheden

Bij het ontwikkelen van creatieve vaardigheden gaat het om jezelf (leren) uiten in beweging, geluid en materiaal. Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien en kleuren. Niet het 'eindresultaat', maar het plezier en ontdekken staat hierbij voorop.

Sociale competentie

Een kind is een sociaal individu en afhankelijk van mensen in zijn omgeving. Sociale competenties en sociaal-emotionele vaardigheden ontstaan in relatie met andere mensen.

Een peuter leert dat andere mensen ook gevoelens en verlangens hebben. Hij leert om samen met andere kinderen te spelen en om rekening te houden met elkaar. Wanneer een kind een jaar of drie is gaat het vriendschappen aan. Vóór die tijd is er niet echt sprake van vriendschap, maar kan er wel sprake zijn van een hechte band. Deze hechte band ontstaat vooral door de herkenning en de vertrouwdheid met elkaar.

Het omgaan met gevoelens en het uiten ervan is heel belangrijk in de ontwikkeling van het kind. Het jonge kind kan emoties uiten doormiddel van huilen, slaan, schoppen en soms bijten van andere kinderen. Volwassenen kunnen kinderen helpen door woorden te geven aan gevoelens. Oudere kinderen leren zo hun emoties verwoorden. Ze leren vertellen wat ze zien, denken en (willen) ontdekken.

Dit leren vindt plaats door middel van activiteiten waarin kinderen hun emoties kunnen uiten zoals; voorlezen, kringspelletjes, liedjes zingen, fantasiespel, waarbij de pedagogisch medewerkster inspeelt op de positieve en negatieve gevoelens van het kind. De medewerkster doet bv. een spel met de hele groep, zoals: "De bal is voor.....". Hierbij gooit ze de bal omhoog en roept hierbij de naam van een kind. Het betreffende kind mag de bal ophalen, de andere kinderen moeten op hun beurt wachten.

Zo leren kinderen sociale regels en regels van samen spelen: beurtwisseling, andere kinderen helpen, initiatief nemen en volgen, etc.

De dag biedt voortdurend 'leermomenten': bv. beiden met hetzelfde speelgoed willen spelen en dit (leren) delen of bv. bij een emotioneel afscheid van de ouder troost de medewerkster het kind, zodat het zich vertrouwd en veilig voelt. Ze praat met het kind over zijn gevoelens en benoemt ze voor hem. De gevoelens van het kind worden serieus genomen en gerespecteerd.

Gewenst en ongewenst gedrag

In een groep kunnen kinderen ook 'ongewenst gedrag' laten zien; gedrag zoals afpakken, jennen, slaan etc. Dit is eerder een vorm van grenzen ontdekken of onderzoeken hoe en in hoeverre je je omgeving kunt beïnvloeden. Uitproberen en ontdekken wat er 'mag en kan'. Dit vraagt van pedagogisch medewerker om dit gedrag te sturen, uitleg te geven en grenzen aan te geven, daar waar nodig. Kinderen van deze leeftijd moeten nog leren wat het gevolg is van hun gedrag. Zij moeten de ruimte krijgen om vaardigheden op te doen op dit gebied.

Volgen en stimuleren van de ontwikkeling

Mentor

De pedagogisch medewerkster, tevens de mentor van de peuters van de 3+ groep, volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor de ouders. Zij kan worden aangesproken bv. tijdens haal- en brengmomenten of ouders kunnen een afspraak maken voor een overleg. Wij vinden het belangrijk dat er een goede band ontstaat tussen de mentor, de ouder en het kind.

De mentor voert ook de (tien minuten) gesprekken met ouders/verzorgers. Mocht er voor een kind een specifiek plan van aanpak worden gemaakt, is zij degene die dit opstelt en kortsluit met andere betrokkenen. Deze pedagogisch medewerker verzorgt ook de overdracht naar de basisschool. De mentor volgt structureel de ontwikkeling van haar toegewezen kinderen. Zij gebruikt hiervoor het observatiesysteem 'zo doe ik, zo praat ik en zo beweeg ik' en sluit daar waar mogelijk aan bij het Digikeuze bord van de Schakel.

Belangrijke uitgangspunten van de Zo-Reeks:

- Het gedrag is te observeren in concrete situaties. Het is een gedragsobservatielijst.
- Het gedrag wordt steeds verfijnder naarmate kinderen zich verder ontwikkelen.
- Kinderen leren al doende in wisselwerking met hun omgeving.
- De vragen gaan uit van een 'normale' ontwikkeling en beschrijven concreet observeerbaar gedrag. Het gedrag is positief geformuleerd.

Voordat de kinderen van de 3+ groep starten op de basisschool, vult de pedagogisch medewerkster een overdrachtsformulier in. Dit is een formulier dat in samenwerking met de scholen in Leersum is ontwikkeld. In het overdrachtsformulier worden de volgende ontwikkelingsaspecten beschreven:

- de sociaal emotionele ontwikkeling
- zelfredzaamheid
- speel/werkgedrag
- spraak/ taal ontwikkeling
- motorische ontwikkeling
- medische en/of andere bijzonderheden.

Het overdrachtsformulier wordt besproken met en ondertekend door de ouders. Na toestemming van ouders worden de gegevens overgedragen aan de school naar keuze.

Aandacht voor bijzonderheden in ontwikkeling van kinderen

Niet elk kind maakt een probleemloze ontwikkeling door. We hebben aandacht voor signalen die duiden op bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen. Hebben we de indruk dat er meer zorg of begeleiding nodig is, dan zullen wij dit eerst met de ouders bespreken.

Vervolgens worden er dan gerichte observaties uitgevoerd. Dan kan een plan van aanpak worden opgesteld. Blijkt dit niet voldoende dan zullen wij de ouders doorverwijzen naar deskundige hulp, zoals bijvoorbeeld de huisarts, het consultatiebureau of sociaal dorpssteam.

Normen en waarden

Ieder persoon heeft zijn eigen normen en waarden en brengt deze over. Het overbrengen van normen en waarden gebeurt bewust, maar ook onbewust. Door de voorbeeldfunctie die onze pedagogisch medewerkers hebben, vinden wij het zeer belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers zich realiseren wat hun eigen normen en waarden zijn en welke invloed deze hebben op hun werk.

Over het algemeen blijkt dat de normen en waarden van collega's in grote lijnen overeenkomen, het zijn echter de kleine verschillen die het soms heel lastig kunnen maken. Feedback en open communicatie hierover vinden we daarom heel belangrijk en heeft aandacht in onze werkbesprekingen en scholing.

Wanneer wij personeel of stagiaires aannemen moeten zij de normen en waarden die op de groep gehanteerd worden, kunnen onderschrijven en respecteren. Voorbeelden zijn:

- respect hebben voor elkaar en voor de dingen in de omgeving
- belangstelling en zorg hebben voor elkaar.

Tevens kunt u deze terug vinden in de basishouding van onze pedagogisch medewerkers:

- Ouders begroeten bij binnenkomst (goedemorgen/goedemiddag)
- Kinderen begroeten / ontvangen bij binnenkomst
- Informeren naar bijzonderheden (initiatief pedagogisch medewerkers)
- Tijd en aandacht voor afscheid
- Open communicatie

Kinderen leren spelenderwijs normen en waarden eigen maken. Soms komen de normen en waarden zoals gehanteerd bij De Harlekijn, niet overeen met die van ouders. Het is belangrijk hier te allen tijde met elkaar over in gesprek te gaan.

Voorbeelden van normen en waarden die wij de kinderen aanleren:

- Dank je wel zeggen wanneer zij iets krijgen
- Wachten met eten tot iedereen iets heeft
- Wij blijven aan tafel tot dat iedereen klaar is met eten/drinken
- Kinderen vragen om speelgoed of iets dat zij willen hebben en pakken dit niet zomaar.
- Niet slaan, vechten, schelden of schreeuwen;
- Bij hoesten of niezen, hand voor de mond;
- Geen speelgoed afpakken van andere kinderen;
- Je mag elkaar geen pijn doen;
- We luisteren naar elkaar en laten elkaar uitpraten.

Omgaan met positief en negatief gedrag

Wij zijn voorstander van een positieve benadering door zoveel mogelijk positief gedrag van de kinderen te stimuleren, door hen te prijzen bij positief gedrag en hen geen extra aandacht te geven als zij negatief gedrag vertonen. Beloning en correctie volgt direct op het vertoonde gedrag. Op deze wijze wordt het gedrag van (bijna) alle kinderen vanzelf gecorrigeerd.

Op welke manieren belonen

Wij belonen niet met materiële dingen (cadeautjes) of met snoep, maar met aandacht.

- Een spelletje spelen;
- Vertellen wat het kind zo goed gedaan heeft;
- Een aai over de bol, een duim omhoog, een knuffel, een knipoog;
- Een compliment geven.

Wanneer corrigeren (bv. aangeven van een grens, aanspreken, iets verbieden)

- Als het kind zichzelf of anderen pijn doet;
- Als het kind de regels overtreedt;
- Indien mogelijk eerst waarschuwen en uitleg geven.
- We spreken een kind aan op gedrag – niet op de persoon of emotie. (bv. boos zijn mag, de stoel omgooien niet).

We vinden de communicatie en overdracht met de ouders van groot belang. Zij worden bij de dagelijkse overdracht geïnformeerd over het welbevinden en het verloop van dag van hun kind. Indien een kind vaak negatief, opstandig of zorgelijk gedrag vertoont, wordt er extra tijd vrijgemaakt om hier met de ouder over te praten. Ouders kunnen ook altijd zelf een gesprek aanvragen als zij extra overleg of informatie over hun kind willen.

Religie

Binnen de Harlekijn werken we niet vanuit een bepaalde geloofsovertuiging. De 3+ groep is gehuisvest in de Christelijke basisschool de Schakel. Uiteraard onderschrijft de pedagogisch medewerker, de binnen de school gehanteerde normen en waarden. Ook zal er aangesloten worden bij de gebruikelijke christelijke vieringen binnen de school.

Er is sprake van diversiteit aan kinderen, ouders en medewerkers binnen Kinderopvang de Harlekijn, evenals binnen de Schakel. Diversiteit in godsdienst, persoonlijke leefomstandigheden, cultuur en karakter. Wij vinden het belangrijk dat onze medewerkers open staan voor de leefwereld van kinderen en we staan open voor vragen of wensen van ouders op dit gebied en proberen hier zo veel mogelijk rekening mee te houden.